

Москві, але ж таке виправдування нічого не варте: не Робінзоном же на безлюдному, од світа одрізаному острові сидів він і напевне з редакцією „Утра Россія“ хоч листами пересилався. Його то був найперший обов'язок подбати, щоб його—не помилка, ні: д. Кашкаров не помиляється—а скажемо так: більш ніж необачне довір'я до „Свѣта“ (коли воно було) не гуляло так довго між читачами „Утра Россія“. Д. Кашкаров не подбав. Мало того,—вже в „Заключительномъ словѣ“, беручи своє обвинування що до „Реди“ навад, він тим рішучіше обстоює його „относительно „Діла“, „Украинische Rundsch-u“ и другихъ пенсионеровъ прусскаго правительства...“ Для такої публіцистичної методи справді існує цілком виразне наймення, і я тільки не знаю, на віщо д. Кашкаров про свою коректність заговорив і на віщо себе жертвою нашої некоректності виставив. До д. Кашкарова переможця ми могли-б не ставити ніяких претензій, але так само до його, як жертви нашої некоректності, поставитися вже не можемо. Коли вже ця жертва нещасна так кричить про вигаданий суточ в оці близького, то як мусіла-б плакатися на поліно у своєму власному!.. Одначе не то, що не плачеться, а ще хвалиться тим.

Свого листа до редакції „Русскаго Слова“ д. Кашкаров кінчає так: „Въ заключеніе еще разъ подчеркиваю: никогда права культурнаго самоопредѣленія за украинцами я не отрицаю, отстаивалъ ихъ право на свою школу и другія культурно-просвѣтительныя учрежденія, но противъ идеи и проповѣди государственнаго отдѣленія Украины отъ Россіи спорилъ и боролся и буду бороться, какія бы влчачи на меня ни вѣшали и къ какимъ бы выходамъ ни прибѣгали мои противники“. Це говорить д. Кашкаров—жертва. А ось слова д. Кашкарова-Переможця, якими кінчає він своє „Заключительное слово“: „Самостійная Украина“ во что бы то ни стало, „самостійная Украина“ безразлично подъ скипертомъ ли Романовыхъ, Габсбурговъ, нахо-

пецъ, даже какъ самостоятельная республика, но непременно „самостійная“, т. е. отдѣленная отъ остальной Россіи—вотъ боевой кличъ группы воинствующихъ украинцевъ, вотъ сущность ихъ политическихъ возжелѣній. Тутъ ви при чемъ ни современный тяжелый правительственный режимъ в Россіи (въ Австріи онъ не лучше), для борьбы съ которымъ вовсе не требуется политической самостоятельности Украины, ни тѣ несправедливыя и безтактныя гоненія, какія воздвигнуты на малорусскій языкъ и культурно-національное движеніе въ Малороссіи. Отсюда и та слѣпая непримиримая вражда къ галицкимъ москвофиламъ,—якъ группѣ, исповѣдывающей единство русскаго племени“. Ось маєте—„исповѣданіе вѣрн!“... Даремо ви будете говорити, що політичні домагання українців ясно зазначені не тільки в їхніх політичних програмах, але і в практичній роботі, даремо вказуватимете, що ні один сербовний політичний діяч не ставить на одну дошку той чи инший скиперт і республіку, даремо на фактах виявлятимете різницю між режимом у Россіі і в Австріі, даремо вияснятимете дійсну суть галицьких москвофілів, цих безоглядних реакціонерів насамперед—д. Кашкаров-переможець воліє читати в наших серцях. Там він вичитав „самостійну Україну во что бы то ни стало“ і вже його в цього не зіб'ах: він краще знає, він ніколи не помиляється, він думає, що зерно правди кінче повинно бути з усіх боків товстою шаралющою обліплене, а він, д. Кашкаров, мусить її обдирати.

Все це для переможця чудово. Тільки на віщо він ще й жертву удає з себе і на віщо про коректність агадує так неделікатно? Адже так замітати сліди по всіх своїх скоках на всі боки—значить і славу переможця безповоротно втратити, і спочуття до до себе як до жертви, не викликати. Ну, та це звичайна вже доля всіх людей, що на образи—люб'ям відповідають.

Сергій Ефремов.